

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмила Костова

за представените материали за участие в конкурса за академичната длъжност „ПРОФЕСОР” по професионално направление 2.1 Филология (Най-нова английска литература), обявен от СУ „Св. Климент Охридски” в ДВ, бр. 59, от 30.08. 2012 г.

Проф. д-р Владимир Трендафилов е единственият кандидат за конкурса, обявен от СУ „Св. Климент Охридски” в ДВ, бр. 59, от 30.08. 2012 г.

Академично развитие и професионален опит

Владимир Трендафилов завършва английска филология в СУ „Св. Климент Охридски” през 1981 г. През 1983 г. печели асистентски конкурс в катедра „Англицистика и американистика“ на същия университет и работи там до 2001 г. През този етап от академичната си кариера кандидатът води упражнения по стилистика и занятия по превод на студенти бакалаври, както и магистърски курсове по английска поезия на XX век и литературна антропология. През 1996 г. Трендафилов успешно защитава докторска дисертация на тема „Актуалната българска рецепция на Англия, англичанина и английската мисъл през XIX и началото на XX век”.

През периода 2001 – 2004 г. работи като езиков мениджър в агенция за филмов превод и субтитриране и изпълнителен директор на издателство „Апострофи“, София.

През 2004 г. кандидатът се връща към академичното поприще, като първо е гост преподавател по английска литература в ЮЗУ „Неофит Рилски“, а през 2006 г. и 2011 г. печели съответно доцентски и професорски конкурс в този университет. В ЮЗУ Трендафилов води задължителни курсове по английска литература на бакалаври от различни специалности, както и специализиран курс по превод и редактиране в магистърска програма.

Кандидатът води също така и магистърски курс по творческо писане към Катедрата по българска литература в СУ “Св. Климент Охридски” (2008-2011 г.). Многогранната му преподавателска дейност включва и изнасяне на уводни лекции по българска литература пред американски стипендианти на комисия „Фулбрайт“ в България, провеждане на уъркшопове с ученици в Русе и Бургас и др.

Трендафилов повишава квалификацията си чрез специализации в университетите в Лийдс, Великобритания (1990) и Улвърхамптън, Великобритания (1995). Той печели и стипендия от комисия „Фулбрайт“ и през май – юни 2000 г. е в Чикагския университет, САЩ.

Професионалната биография на кандидата се отличава с изключително разнообразие. Според мен обаче относително малко от дейностите, изброени в нея, са пряко свързани с темата на обявения конкурс. Курсът по английска поезия на XX век, който Трендафилов е водил преди години в СУ, има връзка с конкурса, както и един от задължителните литературни курсове в ЮЗУ. За съжаление, Трендафилов не е предоставил информация за преподавани от него други специализирани курсове, които да дадат по-ясна представа за интереса му към дяла от литературата на английски език, за който е обявен конкурсът.

Характеристика на публикациите на кандидата

В конкурса Трендафилов участва с монографията си „Рецепцията на Чарлз Дикенс в България“ (289 стр.), два сборника със статии, редакция и съставителство (заедно с Ирена Василева) на сборник с доклади от международна научна конференция, проведена в ЮЗУ под егидата на Българското дружество за британски изследвания (БДБИ) и Българската асоциация на американистите (BASA), 13 научни статии, 14 по-общо литературни и културологични публикации и 6 рецензии и отзиви. Представеното със сигурност доказва компетентността на автора като литературен критик и изследвач, но няма пряко отношение към темата на обявения конкурс. Статиите от двата сборника касаят в по-голямата си част българската литература, като паралелите с аспекти на англоезичните литератури в тях съвсем не са многобройни. Повечето от другите публикации също така показват Трендафилов най-вече като проникновен читател на българската литература и дори като таксоном на някои нейни явления. Сборникът *Boundaries, Boundary-Crossing, Cross-Boundary Transfer*, на който той е редактор и съставител заедно с Ирена Василева, обогатява полето на българската англицистика и американистика, но сам по себе си не ни помага съществено да оценим приноса му към проучването на литературата на английски език, създадена на Британските острови през XX и XXI век, каквото е моето тълкуване на термина „най-нова английска литература“.

Кандидатът е посочил само 3 публикации в чужбина, две от които са за рецепцията на Дикенс в България, а третата е за формирането на българските контракултури. Далеч съм от мисълта да привилегировам публикуването в чужбина или да настоявам, че всеки текст, излязъл вън от България, се характеризира с неоспоримо високи научни качества, но от 90-те години на миналия век насам българските англицисти и американисти имат безпрецедентната възможност свободно да общуват и обменят мнения с колегите си в чужбина, както и да представят научната си продукция в престижни международни издания. Смущаващо е, че колежата Трендафилов, чийто академичен стаж в никакъв случай не е кратък, се е възползвал от тази възможност само отчасти. Освен това справка с цитирания, която прилага, показва, че на текстовете му се позовават най-вече български учени; единственото изключение е Мари Врина.

От друга страна, погледнато в неговата цялостност, творчество на кандидата включва преводите му на произведения на ирландеца Уилям Бътлър Йейтс (1987, 1990), английския поет Тед

Хюз (1983), шотландеца Дъгълс Дън (1994). Тези преводи са изпълнени с вещина и имат отношение към темата на конкурса, но са направени преди 2005 г., годината на доцентската хабилитация на Трендафилов, и затова той не ги е включил в библиографията си за него. Жалко е, че кандидатът не е подновил заниманията си с тези поети по-късно.

Монографията на Трендафилов „Рецепцията на Чарлз Дикенс в България“ е най-значимият труд, с който той участва в конкурса. Разбира се, Дикенс няма как да бъде причислен към *най-новата английска литература*, но познаването на творчеството му със сигурност помага да бъдат контекстуализирани и анализирани такива постколониални транспозиции на романите му като, например, „Мистър Пип“ на новозеландския автор Лойд Джоунс. Монографията на Трендафилов не се занимава с подобен тип пренаписвания на Дикенс. Акцентът при него първоначално пада върху дефинирането на понятието „рецепция“ за целите на изследването му, както и върху ситуирането на неговите собствени идеи за читателското възприятие в контекста на трудовете и изказванията на други учени. Бих препоръчала теоретичната база на изследването да се разшири. Към разглежданите от кандидата Изер, Яус и Итамар Евен-Зохар могат да се добавят някои от конкретизиращите изследвания на американски учени като Станли Фиш, Норман Холанд или наратолога Джеймс Фелан с оглед на отграничаването на различни видове читателска публика в рамките на българската рецепция на Дикенс. Нека добавя, че не става дума за безкритични заемки от текстовете на тези литературоведи, а за осмислено прилагане на съответстващи на целите на българската монография идеи. Не открих в библиографията на кандидата една сравнително нова книга върху рецепцията и нейното теоретизиране, *New Directions in American Reception Study*, ed. Philip Goldstein and James Machor (New York: Oxford UP, 2008). Тази книга дава много примери за отгласване от онова, което Трендафилов определя като „кабинетността“ на някои по-ранни подходи, и наред с литературната, изучава и спецификата на рецепцията на медийни продукти в сегашния глобализиращ се свят.

Емпиричният материал, който кандидатът анализира по-нататък в своята монография, впечатлява с обема си. Очевидно той е положил много усилия да го събере. Разделянето на българската рецепция на Дикенс на отделни етапи ни помага да се ориентираме в морето от текстове. Считам, че основните глави на монографията са структурирани логично. Единствената забележка, която ще си позволя да отправя, касае подчертано импресионистичния подход към разглежданите преводи (примерно, на с. 222 се казва, че Янко Русинов „демонстрира качества на талантлив разказвач, способен да замаже чрез волна импровизация повечето проблеми, които е чувствал, че има с изходния текст“). Не открих опит за анализ на преводи с инструментариум, почерпен от някоя област на съвременното преводазнание

Представената от Владимир Трендафилов монография съдържа много доказателства за информираността и литературоведската компетентност на автора. Същевременно обаче тя не е явно свързан с темата на конкурса.

Заклучение

Като имам предвид богатата професионална биография на колегата Трендафилов и постиженията му в учебно-преподавателската и научната работа аз препоръчвам – *не без резерви* – той да бъде избран за професор. Убедена съм, че този избор ще допринесе за развитието на англицистиката и сравнителното литературознание в СУ „Св. Климент Охридски“, както и че професурата на кандидата ще е от значение за общността на българските англицисти и американисти, в чиито изяви той напоследък участва.

20.12. 2012 г.

В. Търново

Доц. д-р Людмила Костова